

Fakultet tehničkih nauka
smer: Animacija u inženjerstvu
predmet: Matematika za inženjersku grafiku

Zadaci - linearne transformacije

1. Ako je $\mathbf{v} = [8 \ 7 \ 4]$ vektor prikazan u standardnoj bazi prostora $\mathbb{R}^3$, odrediti koordinate ovog vektora u odnosu na bazu $B = \{(1, 1, 1), (1, 2, 2), (1, 2, 3)\}$.

2. Pokazati da je preslikavanje $T : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^3$ definisano sa

$$T(x, y) = (x + y, x - 2y, 3x)$$

linearna transformacija.

3. Ispitati da li je preslikavanje $T : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ definisano sa

$$T(x, y) = (x^2, y^2)$$

linearna transformacija.

4. Za funkciju $g : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^2$ definisanu na sledeći način:

$$g(x, y, z) = (x - y + 2z, -x + 3y + z)$$

ispitati da li je linearna transformacija i, ukoliko jeste, napisati matricu transformacije u odnosu na standardnu bazu.

5. Za linearnu transformaciju $T : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^4$ definisanu kao

$$T(x, y) = (3x - 4y, x + 2y, 6x - y, 10y)$$

napisati matricu transformacije u odnosu na standardnu bazu i odrediti sliku vektora $\mathbf{v} = [-5 \ 2]$ koristeći matricu transformacije.

6. Neka je P linearna transformacija definisana sa

$$P(x, y, z) = (x, y, 0).$$

Odrediti matricu transformacije u odnosu na bazu $B = \{(1, 1, 1), (1, 2, 2), (1, 2, 3)\}$.

7. Neka je $T : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^3$ linearna transformacija definisana sa

$$T(x, y) = (x + 3y, 0, 2x - 4y).$$

Odrediti matricu transformacije u odnosu na bazu koja je dobijena permutacijom standardne baze u $\mathbb{R}^3$, $S = \{e_3, e_2, e_1\}$. Obratiti pažnju na činjenicu da je poredak u bazi važan!

8. Neka je T linearna transformacija koja preslikava $\mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ definisana sa

$$T(x, y, z) = (x - y, y - x, x - z).$$

Dat je vektor $\mathbf{v} = [1 \ 1 \ 2]$ i baza $B = \{(1, 0, 1), (0, 1, 1), (1, 1, 0)\}$.

- (a) Odrediti $[T]_B$ i $[\mathbf{v}]_B$
- (b) Proveriti da li važi: $[T]_B \cdot [\mathbf{v}]_B = [T(\mathbf{v})]_B$
9. Za linearnu transformaciju $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ važi da je $f(1, -1) = (-3, 6)$ i $f(-2, 1) = (2, -4)$. Odrediti $f(x, y)$ i odgovarajuću matricu linearne transformacije.
10. Linearna transformacija $f : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^2$ data je sa $f(5, -1, 3) = (1, 2)$, $f(-4, 1, -2) = (-3, 0)$ i $f(6, -1, 3) = (4, -1)$. Izračunati $f(3, 1, 1)$.
11. Pokazati da se delovanje operatora $D(p(x)) = \frac{dp}{dx}$ na prostor P_3 (polinoma sa realnim koeficijentima stepena ne većeg od tri) može prikazati kao matricno množenje.
12. Neka je ρ linearna transformacija u $\mathbb{R}^2$ koja rotira vektor za ugao φ u smeru suprotnom od kazaljke na satu. Naći matricu transformacije. Naći sliku vektora $\mathbf{v} = [4 \ 2]$ ako je $\varphi = \frac{\pi}{3}$.
13. Neka je ρ linearna transformacija koja podrazumeva rotaciju oko koordinatne ose u $\mathbb{R}^3$ za ugao φ . Naći matrice transformacija rotacije oko x , y i z osa u odnosu na standardnu bazu. Podrazumevamo levi koordinatni sistem i rotaciju u pozitivnom smeru, (u levom koordinatnom sistemu to je u smeru kazaljke na satu).
14. Napisati matrice sledećih transformacija u ravni:
- (a) simetrija (refleksija) u odnosu na x - osu;
- (b) simetrija (refleksija) u odnosu na y - osu;
- (c) simetrija (refleksija) u odnosu na pravu $y = x$.
15. Napisati matricu transformacije kompozicije sledećih transformacija: simetrije u odnosu na y -osu, koja je praćena simetrijom u odnosu na x -osu.
16. Napisati matricu kompozicije refleksije u odnosu na y -osu, praćene ponovnom refleksijom u odnosu na y -osu. Koje preslikavanje predstavlja ova transformacija?

17. Napisati matricu koja predstavlja homotetiju (skaliranje) u pravcu koordinatnih osa u $\mathbb{R}^2$, sa istim, odnosno različitim, koeficijentima za svaki od dva pravca.
18. Napisati matricu koja predstavlja homotetiju (skaliranje) u pravcu koordinatnih osa u $\mathbb{R}^3$, a zatim odrediti matricu koja duplira visinu, širinu i dužinu objekta u $\mathbb{R}^3$.
19. Odrediti matrice ortogonalnih projekcija na koordinatne ose u $\mathbb{R}^2$.
20. Odrediti matrice ortogonalnih projekcija na koordinatne ose i ravni u $\mathbb{R}^3$.
21. Naći koordinate vektora koji se dobija:
  - (a) refleksijom vektora $\mathbf{x} = [2, -4, 1]$ u odnosu na xz -ravan;
  - (b) projektovanjem vektora $\mathbf{x} = [10, 7, -9]$ na yz -ravan.
22. Odrediti matricu transformacije kojom se realizuje rotacija za ugao $\alpha = \frac{\pi}{6}$ oko koordinatnog početka, praćena simetrijom u odnosu na:
  - (a) y -osu;
  - (b) na pravu $y = \sqrt{3} \cdot x$.
23. Projektovati vektor $\mathbf{x} = [4 \ 2]$ na x -osu, a zatim ga rotirati za ugao $\frac{\pi}{4}$ u smeru suprotnom smeru kazaljke na satu.
24. Vektor $\mathbf{x} = [4 \ 2]$ rotirati za $\frac{\pi}{4}$ u smeru suprotnom smeru kazaljke na satu, a zatim ga projektovati na x -osu.
25. Napisati matricu transformacije kojom se realizuje simetriju trougla ABC u odnosu na pravu $y = \sqrt{3} \cdot x$.